PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

EDUCACIÓN MUSICAL 4º CURSO

CENTRO: CEIP DE CARNOTA

MESTRE: D. DANIEL RODRÍGUEZ GÁNDARA

ANO ACADÉMICO: 2021-2022

ÍNDICE:

1.- Introdución...pax. 3

- Marco legal
- Temporalización
- A aula de música
- A educación Primaria
- Os principios didácticos
- Metodoloxía

2.- A Educación artística.. páx. 9

3.- As competencias clave...páx. 12

4.- A atención á diversidade...páx. 25

5.- Contidos transversais ....páx. 27

6.- A avaliación na Educación Primaria.. páx. 29

7.- A metodoloxía didáctica ....páx. 32

8.- Contidos...páx. 34

9.- Criterios de avaliación.. páx. 36

10.- Estándares de aprendizaxe ....páx .38

11.- Secuenciación dos contidos, criterios de avaliación , estándares de aprendizaxe, competencias e criterios mínimos por trimestre.. Páx. 40

12.- Actividades Complementarias e extraescolares .... páx. 57

13.- Contribución ao plan TIC ....páx. 58

14.- Contribución ao proxecto lingüístico de centro e ao proxecto lector .... páx. 59

15.- Contribucións ao plan de convivencia.. páx. 60

16.- Materiais e recursos .... páx. 61

1.- INTRODUCIÓN.

Esta programación é un proxecto que pretende acadar unha serie de intencións educativas previstas: obxectivos e competencias básicas. Este feito será posible a través do establecemento dunhas propostas educativas concretas, que redundou na elaboración dunha secuencia de unidades didácticas que configurou as programacións de aula e que ten como fin o traballo dos contidos establecidos para o curso en cuestión. Dedúcese polo tanto unha necesidade de planificación e de orde, que se antollan fundamentais no proceso de ensino – aprendizaxe.

Pola natureza dos seus compoñentes, esta programación non é un documento pechado, senón provisto de dúas condicións esenciais: apertura e flexibilidade. Estas dúas pautas permitirán o manexo de situacións imprevistas, a toma de camiños alternativos ou a posibilidade de introducir melloras mediante un proceso continuo de retroalimentación.

Aínda que xa implícitos na formulación dos obxectivos e nas competencias básicas, debemos resaltar que este plan de acción pretendeu unha especial consideración a aspectos que afectan á Natureza, á Sociedade en xeral e ao Individuo en particular pola súa importancia e o seu carácter acúcante no entorno do alumnado, polo tanto é patente o compromiso cun enfoque interdisciplinar e globalizado e coa educación en valores.

Esta programación está contextualizada no CEIP de CARNOTA, que se atopa situado na localidade do seu mesmo nome, comarca de Muros e pertencente á provincia de A Coruña. A súa economía está caracterizada por un baixo desenvolvemento global con un claro predominio da actividade pesqueira, un alto grado de emigración no pasado e incluso no presente e a debilidade nos sectores industrial e turístico. Os novos avances en pesca non extractiva, o crecente aproveitamento da enerxía eólica e o incremento do turismo rural e de costa poderían cambiar esta situación no futuro.

A disposición horaria do centro é: xornada continuada de 9’45 a 14´45 horas. No que atinxe ao ámbito sociolingüístico, cabe sinalar que a lingua máis utilizada é o galego.

A nivel musical existe na localidade clases de música tradicional de gaita, percusión e acordeón, así coma canto tradicional. Tamén hai unha pequena escola de música que oferta música e movemento, batería, guitarra, baixo, teclado.

Por outra banda,aínda que se faga referencia ás concrecións metodolóxicas máis adiante, anticipar que esta programación contemplará os diferentes **escenarios posibles** en función da situación sanitaria: presencial, semipresencial e/ou non presencial

<u>MARCO LEGAL:</u>

- LOE Texto consolidado coas incorporacións da LOMCE (BOE 30-12-2013)
- LOMCE Lei Orgánica 8/2013, de 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa
- Lei Orgánica 2/2006 de Educación do 3 de maio
- Decreto 105/2014 do 4 de Setembro, polo que establece o currículo para a Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 23 de novembro de 2007 pola que se regula a avaliación.
- Orde do 6 de outubro de 1995 sobre regulación do reforzo educativo e a adaptación curricular.
- Decreto 320 do 26 de xullo de 1996 de ordenación da educación de alumnado con necesidades educativa especiais.

A TEMPORALIZACIÓN

Seguirase o calendario escolar do curso 2021-2022, observamos que disporemos de aproximadamente unhas trinta e catro sesións para a súa aplicación, tendo en conta a posibilidade de que se reduza este número debido a festivos locais, saídas...etc.

A AULA DE MÚSICA:

No presente curso escolar retomaremos o uso do espazo da aula de música que será compartida coa materia de plástica. Pois debido as continuas incidencias tecnolóxicas decidín volver a empregar a aula traendo ao alumnado de cada titoría.

A aula conta cunha disposición moi distinta a de curso pasados tratando de adaptala á nova situación derivada da Pandemia da COVID-19, e ao feito de compartila coa materia de plástica. Así, agora substituíse as cadeiras de pala polas mesas e cadeiras un total de 18.

.Dentro da aula terán lugar as cuestións máis teóricas,e , levarase ao alumnado, ao salón de actos para a práctica instrumental coa orquestra Orff. O baile e o canto e levarase a cabo fóra do edificio no patio cuberto ou ao aire libre si a climatoloxía o permite, para garantir o distanciamento de 3 metros.

O GRUPO AULA:

Este documento está elaborado para o 4º nivel de educación primaria do CEIP de Carnota, centro situado na costa coruñesa, que alberga a un alumnado maioritariamente galego falante. Neste curso 4º conta cun total de 18 alumnos/as . Non hai alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo, e todos eles, agás un neno, estiveron matriculados no centro o curso pasado. Non hai repetidores. O neno novo, procede dun centro educativo da Comunidade

Autónoma Galega, non presenta dificultades a nivel oral e escrito na nosa lingua, e farase unha proba inicial para comprobar o seu nivel académico. Planearanse, sempre que sexa preciso, aspectos relativos ó reforzo e ampliación.

A EDUCACIÓN PRIMARIA:

A finalidade da educación primaria é facilitarlle ao alumnado alumnas as aprendizaxes da expresión e da comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición de nocións básicas da cultura, os hábitos de convivencia, de estudo e de traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e de preparalo para cursar con aproveitamento a educación secundaria obrigatoria.

A acción educativa nesta etapa procurará a integración das experiencias e as aprendizaxes do alumnado e adaptarase aos seus ritmos de traballo.

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicalos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

Os principios didácticos

Analizando as orientacións xerais da etapa e as específicas para a área de Música extráense un conxunto de principios marco que describimos a continuación:

1. Promover o desenvolvemento de competencias básicas

Nunha sociedade na que os coñecementos se atopan en permanente transformación, o mellor legado que podemos darlles aos alumnos é o da transmisión dos mecanismos necesarios que lles permitan integrarse dun xeito eficaz na sociedade en que viven.

Os currículos actuais subliñan nos obxectivos xerais da etapa, nos obxectivos das áreas e nos criterios de avaliación, a importancia da adquisición de ferramentas de traballo (análise, esquemas, procura e selección de información significativa etc.) que vaian articulando estratexias de aprendizaxe autónoma.

A LOMCE xa identifica, nos compoñentes do currículo, as competencias básicas. As competencias van constituír un referente de capacidade nos alumnos para saber facer, para obrar; serán concretadas na área de Música, que é a que nos ocupa e configurarán un dos eixes esenciais para guiar o proceso de ensinanza aprendizaxe e o proceso avaliador.

2. Considerar o nivel de capacidade do alumno

Este principio esixe considerar os trazos psicolóxicos xerais característicos dun grupo de idade e, tamén, os coñecementos que os alumnos construíron con anterioridade e que condicionan a asimilación dos novos contidos.

3. Estimular a transferencia e as conexións entre os contidos por medio do enfoque globalizador

A área é a forma básica de estruturación dos contidos en primaria. Esta forma de organización curricular facilita o seu tratamento rigoroso e contribúe ao desenvolvemento da capacidade de análise dos alumnos. Isto pode facerse *tomando como referente o desenvolvemento das competencias básicas que comentamos*; tamén e máis concretamente, por medio dos contidos comúns transversais que permitan solucións conxuntas a certos problemas de coñecemento que se nos presenten.

4. Contribuír ao establecemento dun clima de aceptación mutua e de cooperación

Diversas investigacións sobre a aprendizaxe subliñan o papel do medio socionatural, cultural e escolar no desenvolvemento do alumnado. Neste proceso, o labor do docente como mediador entre os contidos e a actividade do alumno é esencial.

Os obxectivos da etapa, os obxectivos das áreas e os criterios de avaliación insisten neste aspecto. Será necesario deseñar experiencias de ensinanza aprendizaxe orientadas a crear e manter un clima de aceptación mutua e de cooperación, promovendo a organización de equipos de traballo e a distribución de tarefas e responsabilidades entre eles.

A METODOLOXÍA EDUCATIVA

Baséase nos principios de intervención educativa que concretamos do seguinte xeito:

- Pártese do nivel de desenvolvemento do alumno, para construír outras aprendizaxes que o favorezan e melloren.
- Destácase a necesidade de estimular o desenvolvemento de capacidades xerais e de competencias básicas e específicas no traballo da área que nos ocupa.
- Dáselle prioridade á comprensión dos contidos que se traballan.
- Facilítanse as oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos para que o alumno poida comprobar o interese e a utilidade do aprendido.
- Foméntase a reflexión persoal sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que se aprendeu.

Estes principios teñen como finalidade que os alumnos sexan quen de aprender de forma autónoma.

En caso de ensino a distancia, derivado de posibles confinamentos, o traballo farase a través da aula virtual do centro, onde se proporcionará ao alumnado o material: audicións, tarefas en liña, vídeos e partituras para traballar a frauta, o canto percusión corporal, fichas descargables (en menor medida). A súa avaliación farase cargando a tarefa final o alumnado á aula virtual.

2.- A EDUCACIÓN ARTÍSTICA

A expresión artística é connatural ás persoas desde a orixe dos tempos como medio de comunicación, vía para descargar enerxías, actividade pracenteira, evasión ou instrumento para acadar o equilibrio interior, posibilidade de lograr unha aprendizaxe emocional ou forma de cuestionar o establecido.

As diferentes manifestacións artísticas teñen unha presenza constante no medio e na vida privada e pública das persoas. As artes son imprescindibles no desenvolvemento expresivo individual e social e son parte esencial do patrimonio cultural. Con elas somos quen de darlle forma á nosa imaxinación, empregando o razoamento e a emoción; con elas participamos en proxectos individuais e colectivos que contribúen á construción da identidade persoal e social, con elas conformamos a identidade nacional, e mantemos un diálogo aberto e constante coas outras culturas, proporcionando espazos de relación nos cales flúen experiencias, significados, emocións, sentimentos, ideas e pensamentos.

Na educación primaria, a área de Música desenvolverá as capacidades básicas relacionadas coa percepción e interpretación das representacións musicais e coa expresión de pensamentos, sentimentos e emocións; é dicir, desenvolverá a dimensión comunicativa dos procesos artísticos.

A linguaxe musical constitúe un ámbito artístico específico con características propias. No ámbito da música e dos eixes en que se articula a área (percepción e expresión) distribúense os contidos en dous bloques.

Esta maneira de estruturar o conxunto de contidos da área non indica en absoluto que se deban desenvolver independentemente uns doutros, o que queda de manifesto ao comprobar a interrelación que existe entre eles.

O *bloque 1 Escoita*, recolle os contidos relacionados co desenvolvemento de capacidades de discriminación auditiva e de audición comprensiva.

O *bloque 2 Interpretación musical*, aborda o desenvolvemento de habilidades técnicas e de capacidades vinculadas coa interpretación e coa improvisación e a creación de distintas producións musicais resultantes da exploración, da selección e da combinación de movementos e de sons.

O bloque 3 A música, o movemento e a danza, está destinado ao desenvolvemento da expresividade e a creatividade do alumnado desde o coñecemento e a práctica da danza. Comézase pola coordinación motriz e a conciencia do desprazamento no espazo, e chégase

finalmente ao nivel de creación e expresión de sentimentos co movemento.

Os elementos da música e os seus referentes culturais non se disocian dela; por isto, tanto os contidos da linguaxe musical coma os referidos á música como expresión cultural están explícitos ou implícitos nos dous bloques.

A actividade do alumnado é moi importante para que esa aprendizaxe se produza. Non se trata só dunha actividade externa, senón, e fundamentalmente, dunha actividade mental que lle permita formular interrogantes e buscar estratexias para resolvelos, relacionar o que sabe co novo que se lle presenta e abordar novas propostas nas que a percepción, expresión, reflexión e intercambio de ideas formarán parte esencial do proceso de aprendizaxe. O traballo artístico deberá partir da experiencia persoal, dos saberes que o alumnado posúe social e colectivamente e da investigación e recoñecemento das propias características e posibilidades. A progresión do alumnado require de estratexias persoalizadas que lle permitan avanzar e afianzar destrezas, coñecementos e actitudes no ámbito musical. Neste contexto debe estar presente a loita contra os estereotipos e os roles preestablecidos, polo que se deben proporcionar oportunidades, alternativas e recursos múltiples que faciliten a reflexión e o desenvolvemento do xuízo crítico.

OBXECTIVOS DA ÁREA DE EDUCACIÓN ARTÍSTICA.

1. Desenvolver mecanismos de sensibilidade estética para promover a percepción e a expresión de ideas, emocións, sentimentos e vivencias.

2. Formar progresivamente o sentido estético persoal como recurso para apreciar e valorar elementos constitutivos das artes e obras verdadeiramente artísticas; desenvolver o xuízo crítico e o posicionamento pluralista na aproximación ás obras artísticas e ás autoras e autores.

3. Indagar nas posibilidades do son, da imaxe e do movemento como elementos de representación e de comunicación e utilizalas para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo con iso ao equilibrio afectivo e á relación coas demais persoas.

4. Explorar e coñecer materiais e instrumentos diversos e adquirir códigos e técnicas específicas das diferentes linguaxes artísticas para utilizalos con fins expresivos e comunicativos.

5. Aplicar os coñecementos artísticos na observación e na análise de situacións e de obxectos da realidade cotiá e de diferentes manifestacións do mundo da arte e da cultura para comprendelos mellor e formar un gusto propio.

6. Manter unha actitude de busca persoal e colectiva, articulando a percepción, a imaxinación, a indagación e a sensibilidade e reflexionando á hora de realizar e gozar de diferentes producións musicais.

7. Recoñecer que as diversas manifestacións da arte e da cultura son fonte de coñecemento, foron realizadas por homes e por mulleres e reflicten a súa experiencia e percepción da vida.

8. Coñecer algunhas das posibilidades dos medios audiovisuais e das tecnoloxías da información e da comunicación en que interveñen a imaxe e o son, e empregalas como recursos para a observación, a busca de información e a elaboración de producións propias, xa sexa de forma autónoma ou en combinación con outros medios e materiais.

9. Valorar e compartir manifestacións artísticas do patrimonio cultural galego apreciando a súa riqueza e diversidade e comprometéndose na súa defensa, conservación e difusión.

10. Coñecer e valorar diferentes manifestacións artísticas do patrimonio cultural doutros pobos, colaborando na conservación e renovación das formas de expresión locais e nacionais e estimando o enriquecemento que supón o intercambio con persoas de diferentes culturas que comparten un mesmo contorno.

11. Desenvolver unha relación de autoconfianza coa produción artística persoal, respectando as creacións propias e as das outras persoas, cunha actitude de interese e de admiración polo distinto e/ou novo, sabendo recibir e expresar críticas e opinións, e utilizándoas como recurso para a mellora.

12. Participar activamente en producións artísticas de forma cooperativa, asumindo distintas funcións e colaborando na resolución dos problemas que se presenten para conseguir un produto final o máis satisfactorio posible.

13. Coñecer algunhas das profesións dos ámbitos artísticos, interesándose polas características do traballo dos artistas e gozando como público na observación e recreación das súas propias producións.

14. Valorar no contorno próximo as intervencións artísticas das que cumpriría dispor co fin de crear espazos esteticamente agradables que contribúan a mellorar a calidade de vida.

3.- AS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave da educación primaria son o conxunto de destrezas, coñecementos e actitudes axeitadas ao contexto que todo o alumnado debe alcanzar para a súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa e a integración social.

O currículo da Educación Primaria deberá incluír, de acordo co establecido no Anexo I do Real Decreto 1513/2006, do 7 de decembro, cando menos, as competencias básicas que a seguir citamos, precisando os obxectivos xerais que prevé a Xunta de Galicia con respecto a estas, así como unha descrición referida á achega á área de Música:

COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Coñecer e utilizar apropiadamente a lingua galega e a lingua castelá e desenvolver hábitos de lectura e de respecto á diversidade lingüística.
- Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

Achegas á área de Música:

Permite o aumento significativo da riqueza en vocabulario específico; a participación en intercambios comunicativos sobre experiencias de audición e interpretación (coloquios, debates, diálogos); a descrición de procesos de traballo; a argumentación sobre as solucións dadas ou na valoración da obra artístico musical e o achegamento a textos variados (informativos, narrativos, descritivos) nos que se presente información sobre autores, intérpretes, épocas, estilos. Por outro lado, a linguaxe literaria presenta multitude de figuras retóricas (metáfora, sinestesia, onomatopea) de indubidable proxección e interese para o traballo de educación musical.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo,

coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicalos a situacións da súa vida cotiá.

Achegas á área de Música:

As experiencias levadas adiante por medio da Educación Artística van favorecer a percepción, estruturación e representación de contidos de concepto, procedemento e actitude ligados á percepción e estruturación do espazo (danza) e do tempo (ritmo). Fai posible o estudo e comparación de materiais empregados na área e a súa relación con prezos e ofertas puntuais, o que implica educación para o consumo, ámbito formativo que tamén pode atopar en Educación artístico-musical un referente esencial para o seu estímulo.

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Coñecer, valorar e gozar do medio natural, social e cultural; as interaccións entre eles, así como as posibilidades de defensa, mellora e conservación deste.
- Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

Achegas á área de Música:

Estimular a apreciación do medio a través do traballo perceptivo e representativo con sons, ruídos e movementos presentes nos espazos naturais e nas obras e realizacións humanas. O medio pode ser pretexto para a creación artística; o traballo de educación musical explórao e incorpórao recreándoo para darlle unha dimensión que proporcione gozo e contribúa ao enriquecemento da vida das persoas. Por outra parte, a Educación artística musical ten en conta outra dimensión igualmente importante, a que compete ás agresións que deterioran a calidade de vida, como a contaminación acústica e a necesidade de contribuír a preservar un medio físico agradable e saudable.

COMPETENCIA DIXITAL

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Iniciarse no uso para a aprendizaxe das tecnoloxías da información e da comunicación desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que recibe e elabora.
- Empregar estratexias persoais e variadas para obter, seleccionar, organizar, transformar,

representar e comunicar a información.

Achegas á área de Música:

A Educación artístico musical dá pulo á utilización básica do ordenador e do conxunto de tecnoloxías da información e comunicación para amosar procesos relacionados coas artes (acceso, observación e expresión). Permite a creación de producións artísticas integrando distintas linguaxes (plástica, visual, verbal, musical), a análise da imaxe, do son e das mensaxes que estes transmiten, a procura de información sobre manifestacións artísticas próximas á localidade onde está o centro ou a aquelas que se celebren na Comunidade de Galicia para o seu coñecemento e gozo do alumnado, e, tamén, á selección ou intercambio de informacións referidas a creacións musicais do pasado e do presente doutros pobos, culturas e momentos. O seu emprego facilitará o achegamento, aprecio e consideración da obra musical como manifestación artística dentro dun determinado contexto sociocultural e a súa achega á cultura e pautas de vida da Comunidade de Galicia e do conxunto do Estado. Os traballos orientados a impulsar esta competencia incidirán na procura, selección, valoración, gravación e análise de propostas de raíces, instrumentos e autores.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Coñecer e apreciar os valores e as normas da convivencia, aprender a actuar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- Desenvolver as capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas relacións co resto das persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- Coñecer, comprender, valorar e respectar as diferentes culturas e os seus patrimonios, as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e de oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas por ningunha causa.
- Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lle permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos cales se relaciona o alumnado.
- Fomentar a práctica e o respecto de normas cívicas e de aspectos de educación viaria, asumindo comportamentos que incidan na vida saudable, no consumo responsable, na

seguridade e prevención dos accidentes de tráfico.

- Coñecer, valorar e gozar do seu contorno natural, social e cultural, as interaccións entre eles, así como as posibilidades de defensa, mellora e conservación deste.
- Desenvolver as capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas relacións co resto das persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.

Achegas á área de Música:

A área favorece a cooperación, a asunción de responsabilidades, o seguimento de normas e instrucións, o coidado e conservación de materiais e instrumentos. No ámbito da educación artística, a interpretación e a creación musical supón, en moitas ocasións, un traballo en equipo. O seguimento destes requisitos forma no compromiso cos demais, na esixencia que ten a realización en grupo, e na satisfacción que proporciona un produto que é froito do esforzo común. A planificación e realización de producións artístico musicais de forma cooperativa permite e esixe ir asumindo distintas funcións e colaborar na resolución dos problemas que se presenten para conseguir un produto final satisfactorio. O desenvolvemento desta competencia permitirá que os alumnos cheguen a participar de maneira máis activa en manifestacións vocais, instrumentais ou coreográficas relacionadas coa expresión de sentimentos e emocións propias e colectivas.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Coñecer, valorar e gozar do contorno natural, social e cultural, as interaccións entre eles, e as posibilidades de defensa, mellora e conservación deste.
- Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, desenvolvendo a sensibilidade estética e a capacidade de gozo nas súas diferentes manifestacións e iniciándose na construción de propostas persoais.
- Coñecer, comprender, valorar e respectar as diferentes culturas e os seus patrimonios, as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas por ningunha causa.

Achegas á área de Música:

Destacable resulta a achega da *competencia cultural e artística*. Así, o noso proxecto estuda os diferentes códigos artísticos, técnicas e recursos propios da audición e da expresión musical, axudando ao alumnado a iniciarse na percepción e na comprensión do mundo que o rodea e a ampliar as súas posibilidades de expresión e comunicación cos demais. Ademais, a posibilidade de representar unha idea, emoción ou sentimento de forma persoal, valéndose dos recursos que as linguaxes musical e corporal proporcionan.

A Comunidade de Galicia posúe un patrimonio cultural e artístico de enorme valor e proxección, representado por obras de indubidable interese estatal e universal. Ao tempo, os acontecementos artísticos de actualidade que nela teñen lugar (exposicións, feiras, certames) configuran un medio de gran riqueza e potencialidade para favorecer no alumnado o interese por gozar e aprender a través da arte. O desenvolvemento da área na súa dimensión musical achega os coñecementos esenciais para que o alumno chegue a analizar, sintetizar e valorar as manifestacións musicais máis significativas do folclore, da música popular, da música culta e da contribución que todas elas poden facer á vida persoal e á da Comunidade de Galicia. A materialización desta competencia favorecerá o coñecemento e aprecio de obras do folclore popular galego e de diferentes épocas e estilos, autores e intérpretes recoñecidos na Comunidade, no conxunto do territorio español e de transcendencia e repercusión europea e intercontinental.

En conxunto, o labor educativo exercido desde a Música favorece o coñecemento, a comprensión e a valoración das manifestacións artístico musicais do patrimonio cultural propio e doutros pobos. Poden colaborar na conservación e renovación das formas de expresión locais, autonómicas e estatais, estimando o enriquecemento que supón o intercambio con persoas de diferentes culturas que comparten un mesmo medio.

COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe.
- Utilizar estratexias persoais e variadas para obter, seleccionar, organizar, transformar, representar e comunicar a información.

Achegas á área de Música:

O traballo de pescuda sobre propostas musicais fai preciso a busca, no establecemento de pautas de análise e síntese, de inferencias e de avaliación crítica. Neste sentido, a área ha proporcionar protocolos de investigación e planificación de procesos susceptibles de seren empregados noutras aprendizaxes. O esforzo, o traballo constante e a disciplina que acompañan a boa práctica musical, tamén constitúen referentes de gran valor para estimular o aprender a aprender.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

Obxectivos xerais do currículo oficial:

- Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o do resto das persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe.
- Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lle permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos cales se relaciona.
- Fomentar a práctica e o respecto de normas cívicas e de aspectos de educación viaria, asumindo comportamentos que incidan na vida saudable, no consumo responsable, na seguridade e na prevención dos accidentes de tráfico.
- Desenvolver as capacidades afectivas en todos os ámbitos da persoalidade e nas relacións co resto das persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.

Achegas á área de Música:

As situacións de observación, escoita e expresión artístico musical favorecen o coñecemento dun mesmo, dos propios intereses, emocións e sentimentos, a exploración e pescuda dos mecanismos apropiados para definir posibilidades, a procura de solucións, o adquirir coñecementos e a elaboración de plans. Ao facer a exploración e pescuda dos mecanismos apropiados para definir posibilidades, buscar solucións e adquirir coñecementos, promóvese de forma relevante a autonomía e iniciativa persoal. O proceso que leva ao alumno desde a exploración inicial ata o produto final require unha planificación

previa e demanda un esforzo por acadar resultados orixinais, non estereotipados. Por outra parte, esixe a elección de recursos tendo presente a intencionalidade expresiva do produto que se desexa lograr e a revisión constante do que se fixo en cada fase do proceso coa idea de melloralo se fose preciso. A creatividade esixe obrar con autonomía, poñer en marcha iniciativas, barallar posibilidades e solucións diversas. O proceso non só contribúe á orixinalidade e á busca de formas innovadoras, senón que tamén xera flexibilidade: ante un mesmo proxecto poden darse diferentes respostas e estas poden e deben adaptarse ás condicións que poidan presentarse na súa evolución.

DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE NA PROGRAMACIÓN PARA A ÁREA DE MÚSICA

COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜISTICA

- Aplicar o vocabulario relacionado cos contidos da educación musical para posibilitar o avance do intercambio comunicativo e a expresión de emocións e opinións persoais.
- Escribir e ler os nomes das notas.
- Aprender un repertorio de cancións (orais e escritas) referidas ao tema da unidade didáctica.
- Aprender rimas, coplas, trabalinguas e adiviñas.
- Facer un comentario individual dos sons do contorno que escoitan, para discriminar na unidade, e das experiencias de contacto cos obxectos, seres vivos ou elementos da natureza que os producen.
- Ser capaces de elaborar preguntas coherentes sobre os elementos que caracterizan a linguaxe musical e manexar a diversidade de respostas.
- Describir de xeito ordenado e significativa instrumentos musicais propios da nosa cultura.
- Describir de xeito significativo instrumentos musicais propios doutras culturas.
- Describir oralmente os diferentes elementos que observen nunha imaxe.
- Utilizar a voz e o corpo como instrumentos de expresión e comunicación.
- Relacionar o ritmo musical e as palabras e frases escritas.
- Expor de forma ordenada valoracións relacionadas cos intereses musicais dos nosos compañeiros/as.

- Traballar a preescritura musical (concepto de liña e espazo).
- Traballar as figuras musicais e o silencio e a súa duración proporcional.
- Iniciar o ensino dos compases como unidade de medida na música escrita.
- Presentar, completar e construír os compases binarios e ternarios coa negra como unidade de pulso.
- Identificar e reproducir fórmulas e esquemas rítmicos sinxelos.
- Traballar visual e auditivamente e interpretar a proporción matemática utilizada nos ritmogramas e a súa relación coa lonxitude da melodía.
- Traballar as figuras xeométricas nas fichas do alumno.
- Traballar as figuras xeométricas coas coreografías que acompañan as cancións e as danzas.
- Saber apreciar o contorno que nos rodea a través dos sons ou movementos presentes nos espazos naturais e nas obras e realizacións humanas e realizar propostas para o seu avance.
- Escoitar, diferenciar e valorar as posibilidades sonoras dos obxectos que están próximos ao medio no que viven.
- Coñecer instrumentos fixándose no material de corpo vibrante e na súa orixe (árbores, canas, pel ou vexigas de animais, metais...).
- Conocer visual e auditivamente animales domésticos e de granja, trabajando los parámetros del sonido.
- Coñecer visual e auditivamente:
  - Animais domésticos e de granxa, traballando os parámetros do son.
  - Animais do bosque e outros ecosistemas naturais, traballando os parámetros do son.
  - Os sons das máquinas que nos rodean na nosa vida.
  - Os medios de transporte, traballando os parámetros do son.
- Coñecer os fenómenos atmosféricos, discriminando os sons que xeran, traballando os parámetros do son.
- Discriminar os sons da casa e a educación dos alumnos na axuda da realización das tarefas caseiras, sen connotacións sexistas.

- Discriminar sons asociados con profesións.
- Diferenciar entre os sons que producen tranquilidade ou intranquilidade de xeito particular.

COMPETENCIA DIXITAL

- Presentar os aparellos e soportes de tecnoloxía dixital e analóxica de son: radiocasetes, CD, reprodutores mp3, mp4...
- Utilizar métodos audiovisuais para ver e escoitar sons, instrumentos propios da comunidade e doutras culturas.
- Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para:
    - Buscar e visualizar obxectos, fenómenos atmosféricos ou instrumentos que se citan no texto das cancións.
    - Buscar e visualizar obxectos, fenómenos atmosféricos ou instrumentos que participan nas audicións de música culta.
    - A procura e organización de informacións relacionadas coa música (concertos, biografías, crítica, prezos).
    - A creación musical.
    - A procura, selección, organización e interpretación de informacións sinxelas sobre as diferentes linguaxes musicais.
- Utilizar con precaución e coidado os materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, a interpretación e a creación musical.
- Describir de xeito ordenado e significativa instrumentos musicais propios da nosa cultura.
- Describir de xeito significativo instrumentos musicais propios doutras culturas.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

- Desenvolver habilidades de cooperación para conseguir un resultado do grupo satisfactorio.
- Comprender a realidade da pluralidade social actual coa que convivimos e aprender a respectarnos.
- Respectar as quendas de xogo.
- Respectar e ter actitude de escoita nas intervencións individuais dos compañeiros.

- Aceptar nas danzas e coreografías aos compañeiros/as sen discriminar a ninguén.
- Fomentar a práctica e o respecto das normas cívicas e dos aspectos da educación viaria.
- Coñecer, valorar e gozar do contorno natural, social e cultural, fomentando a súa conservación.
- Ser capaz de valorar as obras musicais procedentes doutras comunidades españolas, europeas ou universais.
- Discriminar as semellanzas e diferenzas respecto ás emocións e sentimentos evocados por algunhas manifestacións musicais en nós e nas persoas que nos rodean
- Participar nas actividades vocais, instrumentais e coreográficas de grupo con interese e sen inhibicións.
- Participar na escoita, audición e interpretación de obras musicais sinxelas, mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.
- Gozar coa audición e contemplación de manifestacións artístico musicais da nosa comunidade valorándoas como elementos significativos do patrimonio cultural propio.
- Expor de forma clara e ordenada, valoracións relacionadas cos intereses musicais dos que nos rodean.
- Respectar as manifestacións musicais das diferentes zonas da nosa comunidade.

CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAIS

- Ampliar as posibilidades de comunicación cos demais e de expresión persoal mediante a utilización de recursos musicais.
- Manifestar actitudes de coidado dos materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, interpretación e creación musical.
- Percibir e comprender o mundo no que viven cando escoiten sons do seu contorno, gozando do mesmo e valorándoo.
- Utilizar con precaución e coidado os materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, a interpretación e a creación musical.
- Ter curiosidade cara ás fontes sonoras dos instrumentos que manexa na escola e os que soan nas audicións de música culta.
- Valorar as cancións populares como expresión cultural dos pobos, enriquecendo a súa bagaxe cultural.

- Ser capaz de valorar as obras musicais procedentes doutras comunidades españolas, europeas ou universais.
- Escoitar e aprender a música culta mediante a participación activa, fomentando o interese pola música dos nosos devanceiros.
- Participar na escoita, audición e interpretación de obras musicais sinxelas, mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.
- Valorar as manifestacións culturais do folclore da nosa comunidade e doutras culturas.
- Expor de forma clara e ordenada, valoracións relacionadas cos intereses musicais dos que nos rodean.
- Representar sons mediante a expresión plástica.
- Debuxar os instrumentos escolares que coñecen.
- Respectar as manifestacións musicais das diferentes zonas da nosa comundade
- Finalizar debuxos e colorear con interese e pulcritude.
- Usar técnicas para aprender, organizar, memorizar e recuperar información relacionada con contidos musicais (o subliñado, o resumo, etc).
- Potenciar a expresión corporal na dramatización de cancións e na música culta.
- Gozar coa audición e contemplación de manifestacións artístico musicais da nosa comunidade valorándoas como elementos significativos do patrimonio cultural propio.
- Fomentar as relacións e o contacto entre os mozos/as sen rexeitar ou discriminar a ninguén.
- Valorar o corpo e a voz nas actividades de canto, movemento, danza e dramatización, desenvolvendo a sensibilidade necesaria para aprecialo.
- Realizar un traballo creativo, responsable e entusiasta para conseguir un resultado positivo nas actividades de grupo; dentro dun marco de cooperación entre os alumnos/as.
- Usar técnicas para aprender, organizar, memorizar e recuperar información relacionada con contidos musicais (o subliñado, o resumo, etc...).

Competencia para aprender a aprender

- Participar na escoita, audición e interpretación de obras musicais sinxelas, mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.

- Usar técnicas para aprender, organizar, memorizar e recuperar información relacionada con contidos musicais (o subliñado, o resumo, etc...).
- Coordinar diversos recursos expresivos (canto, mimo, movemento rítmico e danza) nas producións musicais propias e colectivas.
- Aprender a ter capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros conseguidos por medio da autoavaliación.
- Ter iniciativa persoal na elaboración de fichas creativas, así como nos acabados plásticos das follas
- Expor de forma ordenada valoracións relacionadas cos intereses musicais dos nosos compañeiros/as.
- Traballar a iniciativa individual e a cooperación nas montaxes coreográficas acomodadas ao seu nivel de desenvolvemento.
- Ter curiosidade e interese individual na aprendizaxe de conceptos musicais e interdisciplinares.
- Describir de xeito significativo instrumentos musicais propios doutras culturas.
- Aprender e practicar estratexias lingüísticas para realizar oralmente descricións dos sons que escoitan coa axuda dun apoio visual.
- Describir de xeito ordenado e significativa instrumentos musicais propios da cultura da nosa comunidade.
- Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para a procura e organización de informacións relacionadas coa música
- Elaborar algunha ficha en grupo ou por parellas para aprender uns doutros na posta en común, respectando as opinións dos compañeiros/as.

SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

- Ampliar as posibilidades de comunicación cos demais e de expresión persoal mediante a utilización de recursos musicais.
- Discriminar as semellanzas e diferenzas respecto ás emocións e sentimentos evocados por algunhas manifestacións musicais en nós e nas persoas que nos rodean.
- Utilizar con precaución e coidado os materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, a interpretación e a creación musical.

- Desenvolver a confianza en si mesmos mediante as dramatizacións e as coreografías (en grupo), ademais de fomentar o espírito de superación nas actividades individuais, grazas aos eloxios e ánimos do profesorado.
- Valorar e coidar a voz, cantando sen forzar as cordas vocais, de forma natural e desinhibida.
- Usar técnicas para aprender, organizar, memorizar e recuperar información relacionada con contidos musicais (o subliñado, o resumo, etc).
- Elaborar fichas individualmente para desenvolver hábitos de esforzo, traballo individual, iniciativa persoal, curiosidade e creatividade na aprendizaxe.
- Adquirir habilidades para a prevención e resolución pacífica de conflitos que poidan xurdir ao formar parellas, grupos, quendas de xogo...
- Representar escenas e personaxes con diferentes recursos: mímica, ritmo e canto.
- Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para a procura e organización de informacións relacionadas coa música, así como para a creación musical.
- Manifestar actitudes de coidado dos materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, interpretación e creación musical.
- Saber apreciar o contorno que nos rodea a través dos sons ou movementos presentes nos espazos naturais e nas obras e realizacións humanas e realizar propostas para o seu avance.
- Fomentar a práctica de respecto das normas cívicas e de educación viaria.
- Empregar as tecnoloxías da información e da comunicación para a procura, selección, organización e interpretación de informacións sinxelas sobre as diferentes linguaxes musicais.

4.- ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As medidas que se levarán a cabo dentro da aula para reducir o impacto negativo que poida ter a diversidade dentro da aula son:

- Flexibilización dos procesos, recurso, tempos, espazos, resultados…
- Favorecer a autonomía, o desenrolo persoal, compartido e colaborativo, pero sempre respectando as posibilidades propias.
- Cooperación e apoio mutuo entre os participantes do grupo estimulando a compartir dúbidas, solucións, estratexias, resultados, etc.
- Diversidade e abundancia de recursos que posibiliten a elección e a busca de alternativas cando non se obteñen resultados.
- Favorecer as experiencias e as vivencias. A educación non é só facer ou saber, é tamén sentir.
- Estimular a interacción comunicativa entre os alumnos traballando en parellas, pequenos grupos e grandes grupos.
- Explícitar a integración ofrecendo actividades para o desenvolvemento de actividades reflexivas e sociais que o favorezan.
- Asumir o respecto pola diversidade coa súa práctica real e a busca de solucións coidadosa con elas.
- Aprender dos demais a través da preparación ou do descubrimento de estratexias persoais ou de actividades de modelado.
- Crear, consensuar, explicitar e practicar unha nova filosofía de aula que manifeste as nosas actitudes e diferencias.
- Plantexar unha metodoloxía xeral polivalente e sen moldes fixos que asuma que non existe un esquema universal de aprendizaxe senón tantas vías adecuadas coma alumnado.
- Propoñer pautas individuais de intervención de modo que se poida desenvolver itinerarios individuais de formación con seu desenvolvemento, participación e desenvolvemento específico.
- Enriquecer o traballo con pautas grupais de intervención que favorezan a interacción e o progreso mutuo.

- Xerar algún mecanismo de seguimento no que participe o propio alumnado (axenda, diario, ficha,...) que permita apoiar un deseño e desenvolvemento curricular de cada alumno.

Intervir nos conflitos para resolver, non para enfadarse ou menosprezar ao alumno/a. As dificultades de aprendizaxe non teñen porque saltar á vista ou, cando salten, non se deben atribuír á responsabilidade do alumno/a que non as elixiu, claro está.

5.- OS CONTIDOS TRANSVERSAIS

O currículo oficial recoñece a importancia de promover o desenvolvemento de novas actitudes e valores. Por iso, contén un conxunto de ensinanzas que, integradas no propio programa das áreas, atravésano ou imprégnano. Reciben a denominación xenérica de ensinanzas comúns ou transversais. A LOE, no seu artigo 19. 2, de principios pedagóxicos, determina que, sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das áreas da etapa, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación e a educación en valores traballaranse en todas as áreas.

Este documento amosa a integración das ensinanzas transversais nos obxectivos, nas competencias, nos diferentes bloques de contido e nos criterios de avaliación que se poderían plasmar na área de Música desta maneira:

EDUCACIÓN MORAL E CÍVICA

- Amosar actitudes de solidariedade, colaboración e axuda á hora de realizar actividades de grupo.
- Aceptar as limitacións propias e respectar as dos demais.
- Valorar o noso patrimonio musical, como parte do patrimonio cultural e artístico de Galicia.

EDUCACIÓN PARA A PAZ

- Partir do diálogo como principio para resolver os conflitos.
- Aprender a non impoñer as nosas propostas frontes ás dos demais.
- Tentar ofrecer a nosa propia experiencia como forma de axuda á dos demais, principalmente na realización de actividades en grupo.

EDUCACIÓN AMBIENTAL E PARA A SAÚDE

- Coidar a hixiene do aparato vocal mediante o control da voz, a respiración, a articulación ..., para poder cantar e falar correctamente.
- Potenciar a través da música, a capacidade de relaxación e control para eliminar tensións.
- Desenvolvemento de actitudes críticas sobre a contaminación acústica e os posibles

prexuízos que esta produce na nosa saúde.

- Valorar e procurar o silencio como condición necesaria para o desenvolvemento das experiencias musicais.

EDUCACIÓN PARA O CONSUMO RESPONSABLE

- Ser quen de ensinar ao noso alumnado a necesidade de actuar con responsabilidade diante da cantidade de música que o mercado ofrece, evitando a influencia perniciosa da publicidade.

CULTURA DA NOSA COMUNIDADE AUTÓNOMA

- Usar a música como medio ideal para coñecer as manifestacións culturais de Galicia, e a partir de aquí as doutras comunidades españolas, europeas e universais

.6.- A AVALIACIÓN NA EDUCACIÓN PRIMARIA

A avaliación debe abranguer tanto a actividade de ensinanza coma a de aprendizaxe e que debe ser constituído un proceso continuo, sistemático, flexible e integrador. Este proceso ten como obxectivos:

- Coñecer a situación de partida dos compoñentes que inciden no proceso no momento en que se propón a avaliación.
- Facilitar a formulación dun modelo de actuación adecuado ao contexto, en función dos datos anteriores.
- Seguir a evolución do desenvolvemento e aprendizaxe dos alumnos.
- Tomar as decisións necesarias para adecuar o deseño e desenvolvemento da nosa acción educadora ás necesidades e logros detectados nos alumnos nos seus procesos de aprendizaxe.

OS CRITERIOS DE AVALIACIÓN

O currículo oficial establece uns criterios que constitúen enunciados que indican que avaliar *para cada área*. Os centros deberán concretar e adaptar estes criterios nas súas propostas curriculares.

Estes criterios terán en conta:

- O progreso do alumno en todas as áreas do currículo.
- Os diferentes elementos do currículo.
- A adquisición das competencias básicas.
- A necesidade de establecer medidas de reforzo.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Os estándares de aprendizaxe son os distintos niveis de coñecemento e habilidades (contidos e competencias) establecidos para o alumnado por cada materia etapa ou nivel obxecto de avaliación. Os devanditos estándares establecen o que os alumnos e as alumnas deben aprender e, consecuentemente, o que o profesorado ha de ensinar. E é, precisamente, na devandita proposta formativa onde os estándares de aprendizaxe xogan un papel instrumental (ferramenta de avaliación) para determinar o logro do alí estipulado. Os estándares de aprendizaxe deben reunir unha serie de características na súa

elaboración:

- Incluír unha ampla gama de coñecementos e/ou habilidades que o alumnado ha de alcanzar.
- Ser avaliables; é dicir que poidan ser medibles a través de instrumentos homologados, evitando xuízos de valor.
- Estar formulado de xeito claro e conciso.
- Incorporar niveis de aprendizaxe que permitan categorizar os progresos do alumnado.
- Ser pertinentes en canto ao nivel de esixencia e as posibilidades do alumnado ao que se dirixe.
- Ser inclusivos, respetando a diversidade nos estilos de ensino do profesorado e do alumnado.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Se a avaliación constitúe un proceso flexible os procedementos terán que ser de diversa índole, entre outros, contemplaremos:

- A observación.
- Cuestionarios orais e fichas escritas.
- Entrevistas.
- Probas configuradas como síntese dos contidos máis significativos traballados no proceso de ensinanza aprendizaxe.

Avaliación do proceso de ensinanza

As normas de avaliación en Educación Primaria establecen que os profesores avaliarán os procesos de ensinanza e a súa propia práctica docente en relación co logro dos obxectivos educativos do currículo. Esta avaliación incluirá referencias a aspectos tales como:

- A organización da aula.
- A relación entre o profesorado e o alumnado.

- A relación entre o profesorado.
- O aproveitamento dos recursos do centro.
- A convivencia entre o alumnado.

Decisións acerca da avaliación

Ao abeiro do currículo oficial, os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe establecen o tipo e o grao de aprendizaxe que se espera que os alumnos vaian acadando ao longo da Educación Primaria con respecto ás competencias básicas e ás capacidades indicadas nos obxectivos xerais. O nivel de cumprimento destes obxectivos en relación cos criterios de avaliación fixados ha de ser medido con flexibilidade, e tendo en conta a situación do alumno, ademais das súas propias características e posibilidades. Á súa vez, a avaliación, cumpre, fundamentalmente, unha función formativa, porque lle ofrece ao profesorado uns indicadores da evolución dos sucesivos niveis de aprendizaxe dos seus alumnos, coa conseguinte posibilidade de aplicar mecanismos correctores das insuficiencias advertidas.

Para que os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe poidan cumprir esta función formativa cómpre que se utilicen desde o comezo do proceso de aprendizaxe; así pois é fundamental contar cos criterios para cada curso, xa que canto antes se identifiquen posibles dificultades de aprendizaxe, antes se poderá corrixir a intervención pedagóxica.

7.- METODOLOXÍA DIDÁCTICA.

Baséase nos principios de intervención educativa que concretamos do seguinte xeito:

- Pártese do nivel de desenvolvemento do alumno, para construír outras aprendizaxes que o favorezan e melloren.
- Destácase a necesidade de estimular o desenvolvemento de capacidades xerais e de competencias básicas e específicas no traballo da área que nos ocupa.
- Dáselle prioridade á comprensión dos contidos que se traballan.
- Facilítanse as oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos para que o alumno poida comprobar o interese e a utilidade do aprendido.
- Foméntase a reflexión persoal sobre o realizado e a elaboración de conclusións con respecto ao que se aprendeu.

Estes principios teñen como finalidade que os alumnos sexan quen de aprender de forma autónoma.

Os principios didácticos

Analizando as orientacións xerais da etapa e as específicas para a área de Música extráense un conxunto de principios marco que describimos a continuación:

1. Promover o desenvolvemento de competencias básicas

Nunha sociedade na que os coñecementos se atopan en permanente transformación, o mellor legado que podemos darlles aos alumnos é o da transmisión dos mecanismos necesarios que lles permitan integrarse dun xeito eficaz na sociedade en que viven.

Os currículos actuais subliñan nos obxectivos xerais da etapa, nos obxectivos das áreas e nos criterios de avaliación, a importancia da adquisición de ferramentas de traballo (análise, esquemas, procura e selección de información significativa etc.) que vaian articulando estratexias de aprendizaxe autónoma.

A LOE xa identifica, nos compoñentes do currículo, as competencias básicas. As competencias van constituír un referente de capacidade nos alumnos para saber facer, para obrar; serán concretadas na área de Música, que é a que nos ocupa e configurarán un dos eixes esenciais para guiar o proceso de ensinanza aprendizaxe e o proceso avaliador.

2. Considerar o nivel de capacidade do alumno

Este principio esixe considerar os trazos psicolóxicos xerais característicos dun grupo de idade e, tamén, os coñecementos que os alumnos construíron con anterioridade e que condicionan a asimilación dos novos contidos.

3. Estimular a transferencia e as conexións entre os contidos por medio do enfoque globalizador

A área é a forma básica de estruturación dos contidos en primaria. Esta forma de organización curricular facilita o seu tratamento rigoroso e contribúe ao desenvolvemento da capacidade de análise dos alumnos. Isto pode facerse *tomando como referente o desenvolvemento das competencias básicas que comentamos*; tamén e máis concretamente, por medio dos contidos comúns transversais que permitan solucións conxuntas a certos problemas de coñecemento que se nos presenten.

4. Contribuír ao establecemento dun clima de aceptación mutua e de cooperación

Diversas investigacións sobre a aprendizaxe subliñan o papel do medio socionatural, cultural e escolar no desenvolvemento do alumnado. Neste proceso, o labor do docente como mediador entre os contidos e a actividade do alumno é esencial.

Os obxectivos da etapa, os obxectivos das áreas e os criterios de avaliación insisten neste aspecto. Será necesario deseñar experiencias de ensinanza aprendizaxe orientadas a crear e manter un clima de aceptación mutua e de cooperación, promovendo a organización de equipos de traballo e a distribución de tarefas e responsabilidades entre eles.

No caso de que a docencia se teña que facer de xeito non presencial ou semipresencial, os recursos para comunicarse co alumnado serán: a aula virtual do centro, a aplicación Abalar Móbil, e a aplicación para videoconferencia webbex.

Os formatos que se poñerán a disposición do alumnado serán os seguintes: vídeo, audio e documentos en diferentes formatos para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe, buscando a maneira de garantir que todo o alumnado teña acceso ao material.

8.- CONTIDOS.

BLOQUE 1. ESCOITA

- Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado.
- Asistencia a representacións musicais e comentario posterior.
- Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras.
- Audición e análise de obras musicais de distintas características e procedencias.
- Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións.
- Recoñecemento de calidades dos sons: intensidade, duración, altura e timbre.
- Acento e pulso.
- Elementos musicais: indicacións de tempo e matices (fortísimo, forte, piano e mezzoforte; dinámica e reguladores).
- Identificación dos rexistros de voces graves e agudas, así como as posibles agrupacións vocais e instrumentais (dúo, trío, cuarteto, orquestra e banda).
- Compases de 2/4, 3/4 e 4/4.
- Instrumentos: clasificación tradicional (vento, vento-madeira, vento-metal, corda percutida, friccionada e punteada, e percusión determinada e indeterminada).
- Instrumentos da orquestra: achegamento á súa colocación.
- Instrumentos da cultura galega e doutras culturas.
- Recoñecemento e identificación das partes dunha peza musical. Formas musicais binarias, ternarias e rondó.
- Uso de aplicacións informáticas educativas sinxelas para a análise e a produción musical.

BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL

- Reprodución de pezas instrumentais e cancións sinxelas ao unísono, de maneira colectiva, con ou sen acompañamento. Frauta doce: dixitación da escala de do sen alteracións.

- Uso dos instrumentos de placas Orff en acompañamentos de pezas sinxelas.
- Rexistro gravado da interpretación feita e posterior análise e comentario.
- Coordinación e sincronización individual e colectiva na interpretación: simultaneidade, sucesión e alternancia.
- Ditados rítmicos con figuras de negra, branca, redonda e corchea e os seus silencios en compases binarios e ternarios.
- Ditados melódico-rítmicos sinxelos.
- Improvisación de esquemas rítmicos e melódicos sobre bases musicais dadas.
- Creación de pequenas melodías e acompañamentos sinxelos de melodías dadas.
- Recreación musical e sonorización dun texto oral ou escrito.
- Sonorización de imaxes, vídeos ou representacións dramáticas usando distintos materiais instrumentos e dispositivos electrónicos.
- Invención e construción dun instrumento.

BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA

- Recoñecemento do corpo como instrumento rítmico e de expresión corporal.
- Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela.
- Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva.
- Interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

9.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN

BLOQUE 1. ESCOITA

- Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas.
- Identificar e describir as características de elementos musicais e calidades dos sons do contexto.
- Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen.
- Coñecer e identificar as principais familias dos instrumentos, amosando interese por coñecer instrumentos doutras culturas.
- Utilizar recursos gráficos durante a audición dunha peza musical, así como rexistros e aplicacións informáticas para a análise e a produción musical.

BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL

- Interpretar un repertorio básico de cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.
- Explorar estruturas musicais e seleccionar e combinar ideas musicais dentro de estruturas sinxelas entre varias dadas, co obxectivo de crear un produto musical propio, individual ou grupal.
- Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos.

BLOQUE 3. MÚSICA E DANZA

- Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza.
- Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	INSTRUMENTOS UTILIZADOS	%
Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas.	Realización na aula de probas escritas e orais (canto, lectura rítmica e rítmico-melódica), grafía musical, instrumentais, baile e audición	70,00%
Realización do traballo na aula: Realización adecuada do traballo Organización dos materiais. Presentación do caderno.	Caderno. Rexistro de actividades de clase. Corrección de actividades. Organización dos materiais.	15,00%
Valoración da actitude na aula: Interese Escoita Participación Esforzo Colaboración	Rexistro de participación. Rexistro de actividade na aula	15,00%

No caso de docencia non presencial a actitude na aula será repartida a partes iguais nos demais criterios quedando como segue:

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	INSTRUMENTOS UTILIZADOS	%
Valoración dos contidos e competencias adquiridas ou desenvolvidas.	Realización na casa de probas escritas e orais (canto, lectura rítmica e rítmico-melódica), grafía musical instrumentais, baile e audición por medios telemáticos	77,50%
Realización do traballo na casa: Realización adecuada do traballo Organización dos materiais. Presentación do caderno.	Caderno. Rexistro de actividades da casa. Corrección de actividades. Organización dos materiais.	22,50%
Valoración da actitude na aula: Interese Escoita Participación Esforzo Colaboración	Rexistro de participación. Rexistro de actividade na aula	0%

10.- ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

BLOQUE 1. ESCOITA

- Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.
- Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.
- Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
- Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia.
- Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.
- Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais.
- Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.
- Identifica, clasifica e completa os compases traballados.
- Identifica de xeito visual e auditivo os instrumentos.
- Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.
- Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas.
- Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela.
- Identifica as partes dunha peza musical sinxela e representa graficamente a súa estrutura.
- Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.
- Utiliza aplicacións informáticas para representar ou realizar tarefas de análise e produción musical.

BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL

- Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.
- Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.
- Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento
- Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.

- Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e manexados.
- Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.
- Emprega instrumentos materiais, dispositivos electrónicos e recursos informáticos para crear pezas musicais sinxelas para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.
- Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.

BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA

- Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.
- Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.
- Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
- Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.
- Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

11.- SECUENCIACIÓN POR TRIMESTRE

No presente curso escolar débense incorporar as ensinanzas que quedaron pendentes do terceiro trimestre do curso anterior. Na ensinanza musical as aprendizaxes iniciais ou de anos anteriores están presentes nos cursos seguintes para seguir ampliando os distintos coñecementos que se queren transmitir. Por este motivo, as ensinanzas pendentes son incluídas neste primeiro trimestre a través das xa existentes e, para que quede máis clarificado, engado de cor vermella os estándares de aprendizaxe pendentes do derradeiro trimestre que se traballarán ao longo do primeiro trimestre.

1º TRIMESTRE

TAREFA		
Cantar as seguintes cancións con xestos asociados: "O corpo" "Os familiares" "O Outono" "A voz" "O Nadal"	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas
	Estándar de aprendizaxe	• Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical. • Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical. • Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. • Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia

		• Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos con e sen acompañamento
	Competencias	• CCL, CSC, CCEC
	Criterio mínimo	• Recoñecer a canción e cantala adecuadamente
Recoñecemento de instrumentos tradicionais galegos, instrumentos de corda fretada, a guitarra eléctrica.	Contidos	• Instrumentos: clasificación tradicional (vento, vento-madeira, vento-metal, corda percutida, friccionada e punteada, e percusión determinada e indeterminada). • Instrumentos da orquestra: achegamento á súa colocación. • Instrumentos da cultura galega e doutras culturas.
	Criterios de avaliación	• Coñecer e identificar as principais familias dos instrumentos, amosando interese por coñecer instrumentos doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais. • Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión. • Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas. • Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto • Distingue tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais
	Competencias	• CCL, CAA.
	Criterio mínimo	• Diferenciar os distintos instrumentos propostos de xeito visual e auditivo.

Grafía convencional: As notas musicais no pentagrama, Figuras musicais	Contidos	• Ditados rítmicos con figuras de negra, branca, redonda e corchea e os seus silencios en compases binarios e ternarios. • Ditados melódico-rítmicos sinxelos. • Improvisación de esquemas rítmicos e melódicos sobre bases musicais dadas. • Creación de pequenas melodías e acompañamentos sinxelos de melodías dadas.
	Criterios de avaliación	• Interpretar un repertorio básico de cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.
	Estándar de aprendizaxe	• Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras. • Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos. • Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento • Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar. • Escribe e coñece a grafía musical convencional.
	Competencias	• CCL, CMCT, CCEC
	Criterio mínimo	• Colocar correctamente as notas musicais no pentagrama coñecendo o valor de cada figura e silencio.
As voces: soprano, contralto, tenor, barítono	Contidos	• Identificación dos rexistros de voces graves e agudas, así como as posibles agrupacións vocais e instrumentais (dúo, trío, cuarteto, orquestra e banda).
	Criterios de avaliación	• Interpretar un repertorio básico de cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a

		linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.
	Estándar de aprendizaxe	• Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais. • Distingue tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais
	Competencias	• CCL, CAA
	Criterio mínimo	• Recoñecer os distintos tipos de voces
Frauta doce; notas sol-la-si-do´	Contidos	• Reprodución de pezas instrumentais e cancións sinxelas ao unísono, de maneira colectiva, con ou sen acompañamento. Frauta doce: dixitación da escala de do sen alteracións.
	Criterios de avaliación	• Interpretar un repertorio básico de cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.
	Estándar de aprendizaxe	• Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras. • Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos. • Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento • Utiliza de xeito correcto a linguaxe musical traballada para a interpretación de obras • Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos con e sen acompañamento. • Toma conciencia dos erros cometidos e amosa interese por mellorar

	Competencias	• CCL, CAA
	Criterio mínimo	• Memorizar a dixitación da frauta
Audicións: "When i´m sixty four" "Os toureiros" Bizet "Zapateado" Pablo Sarasate "O Outono" A. Vivaldi "La vervena de la Paloma"	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Audición e análise de obras musicais de distintas características e procedencias. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións.
	Criterios de avaliación	• Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen. • Utilizar recursos gráficos durante a audición dunha peza musical, así como rexistros e aplicacións informáticas para a análise e a produción musical.
	Estándar de aprendizaxe	• Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical. • Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical. • Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. • Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical. • Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. • Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela
	Competencias	• CCL, CSC, CCEC

	Criterio mínimo	• Apreciar o uso de diferentes instrumentos para representar distintas personaxes dunha obra
Danzas: "Danza libre" "A miña tía"	Contidos	• Recoñecemento do corpo como instrumento rítmico e de expresión corporal. • Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela. • Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva. • Interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.
	Criterios de avaliación	• Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza. • Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social. • Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó. • Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas. • Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. • Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas. • Identifica as partes dunha peza musical sinxela e presenta graficamente a súa estrutura • Identifica e utiliza o corpo como instrumento para

		a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social • Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
	Competencias	• CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	Criterio mínimo	• Participar na danza seguindo os diferentes movementos propostos.

2º TRIMESTRE

TAREFA		
Cantar as seguintes cancións con xestos asociados: "Os animais" "Os instrumentos musicais" "Outros continentes" "A primavera"	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas
	Estándar de aprendizaxe	• Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical. • Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical. • Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e

		representacións musicais. • Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia
	Competencias	• CCL, CSC, CCEC
	Criterio mínimo	• Recoñecer a canción e cantala adecuadamente
Elementos do son: timbre, intensidade, duración e altura	Contidos	• Recoñecemento de calidades dos sons: intensidade, duración, altura e timbre.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas. • Identificar e describir as características de elementos musicais e calidades dos sons do contexto.
	Estándar de aprendizaxe	• Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto. •
	Competencias	• CCL, CCEC
	Criterio mínimo	• Distinguir as cualidades do son
Grafía convencional: Liñas adicionais, a nota do, silencio de corchea, ritmo cuaternario, indicacións de tempo e matices	Contidos	• Elementos musicais: indicacións de tempo e matices (fortísimo, forte, piano e mezzoforte; dinámica e reguladores). • Ditados rítmicos con figuras de negra, branca, redonda e corchea e os seus silencios en compases binarios e ternarios. • Ditados melódico-rítmicos sinxelos.
	Criterios de avaliación	• Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen. • Utilizar recursos gráficos durante a audición dunha peza musical, así como rexistros e aplicacións informáticas para a análise e a produción musical.
	Estándar de	• Describe e dá información salientable sobre

	aprendizaxe	elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto. • Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais. • Identifica, clasifica e completa os compases traballados. • Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.
	Competencias	• CCL, CMCT, CCEC
	Criterio mínimo	• Colocar correctamente as notas musicais no pentagrama coñecendo o valor de cada figura e silencio.
Audicións: "O carnaval dos animais" C. Saint-Saens "Hago Chas y aparezco a tu lado" Alex e Chistina "O paseo do pequeno elefante" Henry Mancini "Aires do Valmiñor" Milladoiro	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras. • Audición e análise de obras musicais de distintas características e procedencias. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical. • Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións

		musicais. • Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela.
	Competencias	• CCL, CSC, CCEC
	Criterio mínimo	• Apreciar o uso de diferentes instrumentos para representar distintas personaxes dunha obra
Os instrumentos: Instrumentos de teclas, vento madeira con bisel, con dobre lingüeta, instrumentos populares galegos, vento metal,	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións. • Instrumentos: clasificación tradicional (vento, vento-madeira, vento-metal, corda percutida, friccionada e punteada, e percusión determinada e indeterminada). • Instrumentos da orquestra: achegamento á súa colocación. • Instrumentos da cultura galega e doutras culturas.
	Criterios de avaliación	• Coñecer e identificar as principais familias dos instrumentos, amosando interese por coñecer instrumentos doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais. • Identifica de xeito visual e auditivo os instrumentos. • Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.
	Competencias	• CCL. CCECC, CSIEE, CSC, CAA.
	Criterio mínimo	• Diferenza as distintas familias e os instrumentos que forman parte dela
Danzas:	Contidos	• Recoñecemento do corpo como instrumento

“Robinson”		rítmico e de expresión corporal. • Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela. • Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva. • Interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.
	Criterios de avaliación	• Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza. • Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social. • Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó. • Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas. • Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. • Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.
	Competencias	• CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	Criterio mínimo	• Participar na danza seguindo os diferentes movementos propostos.
A frauta doce: A nota fa, a nota mi	Contidos	• Reprodución de pezas instrumentais e cancións sinxelas ao unísono, de maneira colectiva, con ou sen acompañamento. Frauta doce: dixitación da escala de do sen alteracións.
	Criterios de	• Interpretar un repertorio básico de cancións e

	avaliación	pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.
	Estándar de aprendizaxe	• Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras. • Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos. • Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento
	Competencias	• CCL, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	Criterio mínimo	• Suxeita correctamente a frauta e ten control sobre o aire a hora de tocar, memorizando a dixitación.

3º TRIMESTRE

TAREFA		
Cantar as seguintes cancións con xestos asociados: "O meu barrio" "Seguindo ao lider" "Ring, ring, do baixo"	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas
	Estándar de aprendizaxe	• Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical. • Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición

		dunha peza musical. • Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. • Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia
	Competencias	• CCL, CSC, CCEC
	Criterio mínimo	• Recoñecer a canción e cantala adecuadamente
Elementos do son: timbre, intensidade, duración e altura	Contidos	• Recoñecemento de calidades dos sons: intensidade, duración, altura e timbre.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas. • Identificar e describir as características de elementos musicais e calidades dos sons do contexto.
	Estándar de aprendizaxe	• Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto. •
	Competencias	• CCL, CCEC
	Criterio mínimo	• Distinguir as cualidades do son
Grafía convencional: Ligadura de unión, asa notas no pentagrama, a semicorchea, o punto.	Contidos	• Elementos musicais: indicacións de tempo e matices (fortísimo, forte, piano e mezzoforte; dinámica e reguladores). • Ditados rítmicos con figuras de negra, branca, redonda e corchea e os seus silencios en compases binarios e ternarios. • Ditados melódico-rítmicos sinxelos.
	Criterios de avaliación	• Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen. • Utilizar recursos gráficos durante a audición

		dunha peza musical, así como rexistros e aplicacións informáticas para a análise e a produción musical.
	Estándar de aprendizaxe	• Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto. • Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais. • Identifica, clasifica e completa os compases traballados. • Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.
	Competencias	• CCL, CMCT, CCEC
	Criterio mínimo	• Colocar correctamente as notas musicais no pentagrama coñecendo o valor de cada figura e silencio.
Audicións: "xota da gheada" "Recordos da Alhambra" "Na cova da montaña do reiu"	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras. • Audición e análise de obras musicais de distintas características e procedencias. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións.
	Criterios de avaliación	• Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha

		peza musical. • Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais. • Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela.
	Competencias	• CCL, CSC, CCEC
	Criterio mínimo	• Apreciar o uso de diferentes instrumentos para representar distintas personaxes dunha obra
Os instrumentos: O clarinete, a gaita, o fagot, instrumentos populares de España.	Contidos	• Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. • Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións. • Instrumentos: clasificación tradicional (vento, vento-madeira, vento-metal, corda percutida, friccionada e punteada, e percusión determinada e indeterminada). • Instrumentos da orquestra: achegamento á súa colocación. • Instrumentos da cultura galega e doutras culturas.
	Criterios de avaliación	• Coñecer e identificar as principais familias dos instrumentos, amosando interese por coñecer instrumentos doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais. • Identifica de xeito visual e auditivo os instrumentos. • Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.

	Competencias	• CCL. CCECC, CSIEE, CSC, CAA.
	Criterio mínimo	• Diferenza as distintas familias e os instrumentos que forman parte dela
Danzas: "Cochinchine"	Contidos	• Recoñecemento do corpo como instrumento rítmico e de expresión corporal. • Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela. • Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva. • Interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.
	Criterios de avaliación	• Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza. • Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.
	Estándar de aprendizaxe	• Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social. • Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó. • Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas. • Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural. • Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.
	Competencias	• CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	Criterio mínimo	• Participar na danza seguindo os diferentes movementos propostos.
A frauta doce:	Contidos	• Reprodución de pezas instrumentais e cancións sinxelas ao unísono, de maneira

A nota re		colectiva, con ou sen acompañamento. Frauta doce: dixitación da escala de do sen alteracións.
	Criterios de avaliación	• Interpretar un repertorio básico de cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.
	Estándar de aprendizaxe	• Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras. • Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos. • Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento
	Competencias	• CCL, CAA, CSC, CSIEE, CCEC
	Criterio mínimo	• Suxeita correctamente a frauta e ten control sobre o aire a hora de tocar, memorizando a dixitación.

12.- ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.

No presente curso escolar, debido a situación sanitaria existente, as saídas serán dentro da contorna do centro e sen empregar ningún tipo de transporte colectivo. Con isto non se prevé a habitual saída didáctica que se viña realizando os pasados cursos.

Dende a materia de educación musical participaranse naquelas actividades que se propoñan dende os diferentes equipos do centro (extraescolares, biblioteca e dinamización da lingua galega)

13.- CONTRIBUCIÓN AO PLAN TIC.

Ao longo do curso o alumnado traballará diferentes recursos propios das TICs, como:

-Emprego do taboleiro dixital.

-Emprego do computador.

-Busca de información na rede.

-Emprego de diferentes recursos dixitais.

14.- CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO E AO PLAN LECTOR

Con respecto ao proxecto lingüístico faranse aportacións en diversas conmemoracións do centro con cancións e creacións musicais de diversas temáticas e estilos. Terase especial coidado coa selección das letras das cancións para que sexan axeitadas á idade e sexan positivas para traballar transversalmente outras áreas. Tamén coidarase que as producións musicais creadas por eles sexan acordes ao seu curso.

15.- CONTRIBUCIÓNS AO PLAN DE CONVIVENCIA

A principal aportación está estreitamente relacionada coa propia metodoloxía didáctica xa que en todas as actividades agás nas probas individuais favoreceremos o traballo en equipo e a aprendizaxe cooperativa a través de actividades de interpretación musical como de creación. Ademais disto favoreceremos actitudes de respecto, igualdade e tolerancia en todas as actividades a desenvolver dando especial importancia ao referente a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres e ao fomento de actitudes democráticas, tomando estas un aspecto importante sobre todo en actividades relacionadas coa improvisación musical e a danza e expresión corporal.

16.- MATERIAIS E RECURSOS

Recursos humanos: mestre e mestra de p.t., departamento de orientación se fose preciso.

Recursos materiais mini cadea musical, cedés, fichas de traballo, carteis, materiais manipulables, instrumentos musicais.

Recursos TICs: taboleiro dixital, proxector, ordenador, altofalantes, web do centro, aula de informática,...

Recursos organizativos: aula ordinaria, salón de actos, actividades complementarias.

En Carnota, 7 de setembro de 2021

Mestre especialista de educación musical

Asdo.: Don Daniel Rodríguez Gándara